

Vorbe grele s-au auzit in ultimele 24 de ore: lovitura de stat, dictatura, subjugarea justitiei etc. Ziaristii, intelectualii si politicienii s-au isterizat la unison, aruncand cu injective in stanga si-n dreapta; si-au aruncat definitiv mastile, dezvaluindu-si astfel fati partizanatul pentru una sau alta dintre tabere. Lipsa oricarei tentative de detasare din partea comentatorilor a hipersensibilizat opinia publica, mai divizata ca oricand, mai divizata chiar decat in momentul referendumului de suspendare a presedintelui Basescu.

Daca ar face cativa pasi inapoi si ar privi cu detasare evenimentele, un observator neimplicat ar putea sa constate ca ceea ce se intampla in Romania este doar o noua etapa a luptei pentru putere si, implicit, pentru redistribuirea resurselor in statul roman. Lupta dusa pe doua fronturi, unul institutional si unul personal.

Pe frontul institutional, avem de-a face cu o incercare a Parlamentului si a puterii executive cu sediul la Palatul Victoria de a-si redobandi privilegiile pierdute in ultimii opt ani. Totul porneste de la Constitutie si de modul in care "parintii fondatori autohtoni" au inteles asimilarea sau, pentru ca este la moda, plagierea sistemului de "check and balance" in constructia institutionala din Romania. Romania nu este propriu-zis nicio republica parlamentara, niciuna prezidentiala. Caracteristic sistemului constitutional local este bicefalismul. Puterea executiva a castigat intotdeauna batalia cu celelalte puteri in stat, cu deosebirea ca pe vremea guvernarii Nastase, centrul de putere se afla la aripa Victoria a puterii executive, in timp ce pe vremea guvernarii Basescu a fost preluata de aripa Cotroceni. Parlamentul a fost si este de departe cea mai slaba putere in stat. Procesul legislativ a devenit un atribut exclusiv al puterii executive, raportul dintre legile initiate de parlamentari si cele de aprobare a unor ordonante de urgenta fiind probabil cel mai redus din radul democratiilor moderne. Daca mai punem la socoteala si legislatia emisa de celalalt organism executiv, supranational, Comisia Europeana, probabil ca Parlamentul nici macar nu-si mai poate justifica scopul existentei. Un sistem constitutional construit pe sistemul check and balance este un mecanism cu reglare extrem de fina: cu cat este puterea mai disipata, cu atat ar trebui (in teorie, nu neaparat in practica) sa fie evitate abuzurile institutiilor. Insa cu un cost: al instabilitatii si al unor potentiale conflicte constitutionale. Sistemul functioneaza atat timp cat o cutuma se impune (prin forta de obicei), cum a fost pe vremea guvernarii Nastase. Traian Basescu, prin politica sa de presedinte jucator, a dezechilibrat sistemul, transformandu-l intr-unul semiprezidential. El a avut acordul aripii Victoria a puterii executive, dar s-a bucurat si de alianta puterii judecatoresti. De altfel, aceasta a capatat noi puteri, executive chiar, in noua constructie constitutională, decizia sa privind initiativa de micsorare a pensiilor fiind principala responsabila pentru majorarea TVA. Si toleranta cu care a acceptat punerea in aplicare a deciziilor privind restituirile sumelor retinute ilegal din salarii a echivalat cu o veritabila intruziune politica, povara fiscala fiind transferata prin amanari retate

pe umerii viitoarelor executive. Iar in conflictele constitutionale, Curtea Constitutionala s-a situat constant de partea aripii Cotroceni. Nu este de ignort nici toleranta de care a dat dovada la semnarea de catre presedinte a "pactului fiscal european", desi Constitutia prevede ca "suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum. *Nici un grup și nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu*".

Noile puteri capatate de puterea judecatoreasca nu trebuie ignorate. Raoul Berger, in [Goverment by Judiciary](#), atrage atentia asupra implicatiilor acordarii unor puteri sporite puterii judecatoresti. Dreapta americana a tolerat noile puteri acordate in secolul XIX curtii supreme a SUA (folosite abuziv in repetate randuri: achizitia Luoisianei, razboiul cu Mexicul, si in cele din urma, culminand cu Razboiul Civil sau de secesiune) dintr-un motiv simplu: aceasta dadea dovada in mare parte de o inclinatie de interpretare libertariana a Constitutiei SUA. In secolul XX, Curtea si-a modificat radical interpretarea, iar dreapta americana a devenit principalul critic al acesteia. Ceea ce ignora actuala dreapta este ca tocmai toleranta de care a dat dovada in secolul trecut a sporit puterile Curtii, care, mai apoi a folosit aceste puteri impotriva sa. Cum altfel decat cu ironie poate fi citita, din acest punct de vedere, luarea de pozitie a ambasadorului american la Bucuresti, Gittenstein, mai ales in actualul context, in care Curtea Suprema a decis in cazul Obamacare, sa limiteze temporar puterile guvernului federal in ceea ce priveste Commerce clause, dar sa extinda nelimitat atributiile in ceea ce priveste impozitarea ale Congresului:

"We have had unfortunate experience in the United States with "court packing" when President Roosevelt tried to change the composition of our Supreme Court when he became unhappy with some of its decisions. These acts were universally condemned. It was a dark day in an otherwise great presidency and it will be a dark day in Romanian history if the same comes to pass here."

Santajul lui FDR la adresa Curtii Supreme a fost condamnat universal doar in visele ambasadorului, actualul sau presedinte, Barak Obama, in mod sigur neimpartasindu-i opiniile. Progresistii americani l-au salutat si il saluta inca. FDR si Obama, la randul sau, au remarcat ca pentru a guverna SUA ai mai multa nevoie de o Curte Suprema prietenoasa decat de un Congres cu care sa te afli in relatii amicale. Iar consilierii presedintelui Basescu, dar, mai nou si cei ai lui Ponta, au plagiat aceasta idee si au aplicat-o cum au putut si ei.

In realitate, in prezent avem de-a face cu o tentativa stangace de reinstaurare a cutumii constitutionale de pe vremea guvernarii Nastase. Asa se face ca Parlamentul vrea puteri sporite

nu in detrimentul puterii executive, ci a celei judecatoresti (prin eliminarea atributiilor Curtii Constitutionale de a se pronunta pe tema reglementarilor interne ale legislativului).

A doua componenta a luptei pentru putere este una pur personala. E o clasica lupta pentru redistribuirea resurselor. Noua putere vrea sa-si puna oamenii cu orice pret pentru a se razbuna pe anii in care vechea putere i-a taiat sponsorii electorali de la ciolan. In totalitate, nu ca Nastase care le lasa si lor resturile. Nu trebuie ignorat ca, pe timp de criza, si ciolanul e mai mic

In plus, s-a trecut si Rubiconul prin decizia definitiva in cazul Nastase. Pana in prezent exista un gentlemen agreement intre membrii cartelului politic, prin care se evitau astfel de verdicte sau macar ii lasau infractorului timp sa fuga din tara. De aici teama actualei puteri si mai ales furia cu care-si pune-n practica desantul asupra pozitiilor cheie...

Rapiditatea cu care s-au desfasurat evenimentele arata ca din partea actualei puteri cu sediul la Palatul Victoria am avut de-a face cu o reactie emotionala la cazul Nastase. In cazul aripii Cotroceni, a fost o hiperreactie fabricata probabil de niste "spin doctors". Era singura cale de resuscitare a PDL-MRU, prin chemarea la arme a intelectualitatii impotriva celor ce pun la cale "lovitura de stat". Ponta-Antonescu joaca cartea vocii poporului, Basescu-MRU cartea aparatorilor "statului de drept". Conflictul se va incheia probabil "fericit" odata cu alegerile. Dupa alegeri, politicianii vor reveni la "vocea ratiunii" si isi vor ocupa fiecare locurile in noul aranjament institutional. Iar institutiile statului se vor ocupa in continuare cu ceea ce stiu mai bine: spolierea contribuabilului in favoarea cartelului politic si a sponsorilor sai. Indiferent de culoarea acestora.

{jcomments on}